

Сыналыс
3 харчы.

ЭДЭРДЭР КҮРЭХТЭНЭЛЛЭР

Хас нэдийлэ ахсын ном бичигт дирекцитайгар бары специалисттары, үлэ хэстэри мунһын планер налар мытылалалар, Тоо луута кытаанахтын хон туруолланар.

Улахан болломто социалистической куоталаһын кадүүһүн үрдэтинг уу рулар.

гидальдыр үлэтин үгүн-
гөр 1912 снл муус устар
14 күнүгөр Григорий Кон-
стантинович тутуллубута,
үс снл Шиссельбург ки-
риэппэингэр омордуллубу-
та итиннэ 1915 снл ал-
тынны 8 күнүгөр этабын-
нан Саха сирингэр сыба-
када атыарыллыбыта Пе-
тербургтан Якутскайга
дэри айан арыс ыйтан
ордук сааламмыта. Ман-
на кинини Покровской сн-
лэиннэтигэр олохтообут-
тара, балыыһада фельд-
шеринан үлэлээбитэ. То-
лооннох революционер са-
ха үлэниг дьону таптал-
ларын, ытыктабылларын
ылбыта. Манна олунуу-
таады революция хотугу
чункук кыраайы уйгуур-
дубут событиеларыгар Е.
М. Ярославский, Г. И.
Петровский кытары
биргэ саамай активнай
кыстыгы ылбыта.

Октябрьскай революция
умтуллубат күннэригэр
Орджоникидзе Ленинни кы-

тары биргэ этэ, социа-
листическай революцияны
бөлөмнөһүн уонна оно-
руу былаанын олоххо
кылаарар иһин дьаныар-
даахтык охсусуота.

Гражданскай сэрин
фроннарыгар Кыһыл Ар-
мия кыайыларын та-
лааннаах төрийэчиһилэр-
тэн бирдэстэрэ Орджони-
кидзе Украина, онтон Рос-
сия собуруу өттүн чре-
зычайнай комиссарын, 16-
с, онтон 14-с армиялар
Реввоенсоветтарын чилиэ-
нин, 1930 сыллаахха Кав-
казскай фронт Реввоенсо-
ветын чилиэниг быһыы-
тынан Советскай былаан
кыайарын туһутар албэр
отгорбута. 1921 снл ыам
ыйын 19 күнүгөр кини
Кыһыл Знамя орденынан
нагараадаламмыта.

1921—1926 сс. Орджони-
кидзе—КК Кавказтаагы
бюрогун председателэ,
онтон партия Закавказье-
таагы крайкомун секретар-
а. 1926 сыллаахха ВСК

(б) П КК Политбюрогун
чилиэнигэр кандидаттанан
талыллар уонна Кини
комтуролдуур комиссия
(ЦКК) председателинэ
уонна Рабочай-бааһынай
инспекция (РКИ) нарко-
мунап, ону тэнэ Совнар-
ком итиннэ ССРС үлэ-
уонна Оборонада Советын
Председателин солбуйаач-
чынан аныаммыта. Ити
троцкистскай- зыво в а в-
скай блэгу утары сыгыы
ис партийнай охсуһуу нэ-
ма этэ. 1930 снл сэттин-
тигэр ССРС Норуотун Ха-
наайыстыбатын Урдүкү
Советын (ВСНХ) сала-
йааччынан аныаммыта, ити
снл ахсынныгыгар ВСК
(б) П КК Политбюрогун
чилиэнигэр талыллыбыта.
1933 снл тохсунньутар
ВСНХ Бирэхан промыш-
ленность наркоматыгар
уларытыллан териллиби-
тигэр Орджоникидзе кини
наркомунан аныаммыта.

Кини аата Советтар дей-
дуларын индустриальнай

каадын төрүттөрө уурул-
лубут героическай кэр-
дике кэмин кытары быс-
тыспат-сизбэстээх. Григо-
рий Константинович дуу-
батын төлөнүн бүүс-бү-
түһүгү социализмга тутуу
дыалатыгар биэрбитэ.
Ханаайыстыбатын про-
блемалары кини политэ-
ческай проблемалар бы-
һылларынан көрөрө, мал-
ды тутууларга, сыахтар-
га, дьон ортотугар буола-
ры, калыҕуоннар таптал-
ларын ылбыта.

Г. К. Орджоникидзе 1935
сыллаахха Ленин ордены-
нан, 1936 сыллаахха Улэ
Кыһыл Знамята ордены-
нан нагараадаламмыта.

Билигин, СССР XXVII
съезди дойдү социальнай-
экономическай сайдылтын
түртүтэти соругун ту-
руордубт кэмгэр, Г. К.
Орджоникидзе обраһа со-
ветскай дьоннору улуу
кыайыларга өрө күүр-
дэр.

СССР фотохрониката.

Кадр барыны быһаарар

«Мугудай» совхоз То-
лоонноху отделениетын
үрүгү илэни дэлэтэргэ
сигилиһилэрини туһунан
кэлин элбэхтик итэбэит.
Оройуон кииниттэн тэ-
йиччи олоһор бу дьуо-
ханаайыстыда үлэтин
атытарга холобур онго-
тон кэспир буолуохпу-
гуттан хас да снл ааста.
Толооннох бир фураж-
най ынахтан үтүү ылын
курдук дьин-хаччы кө-
дүүстээх үлэни кэрэһэ-
лиир хаачыстыбанын
көрдөрүүнү сылан снл
ахсын утумнаахтык үр-
дэтэлэр. 2000 килограм-
наах кирбинни оройуон-
на бастакыны ылбыта-
ра. Ылыл отделение үр-
дүнэн 2010 килограммы
ыырга соруктаналлар.

Соторутаагы коллек-
тив үтүү ылыы уонна
государствода туттары
сылаагы былааннарын
болдоһун үс ыйыннэ
толоотообутун туһунан
СССР райкомугар, рай-
совет исполкомугар уон-
на комсомол райкомугар
рапордабыта. Мантан
да көстөрүнэ, Толоон
отделениетын сүөһүтү-
тэрэ түртүтэти пети-
леткатын сага сорукта-
рыгар эппиэттирдик
үлэнииллэр.

Фермаларга ыччатнас-
таниктара Улэ Кыһыл
Знамята орденаах В.
Ф. Слепцов уонна М. И.
Местникова курдук үлэ-
ни-хаччыны сүрүнүүр,
дьону көтүлүүр тэһү-
дьоннордоохтор. Отделе-
ние саамай бастыгынах-
тарын үтүрдүбүт, илик-
лэрин иһинэн аһарыт
кунура суох үтүлээх
дьонунан кэнилэр боу-
наллар. Васильи Филип-
пович уонна Марфа
Ильинична төһө да саа-
һырдаллар, сүөһү и-
тигиттэн тэбэттэр. Вай-
лэрин дуулуурдарынан
эдэр ыаныыксыттары
үрдүк онорумтуолаах
үлэһэ көтүлүүллэр. Ити
барыта суола-иннэ суох
хаалбат. Манна үрдүн
кирбиһилэри ылар кыах-
таах хас да эдэр ыан-
ныксыт баар буолла.

Отделение управляю-
щайа С. С. Ноговицын
быйыл общестественнай
сүөһү аһылытын база-
тын тарбияны элбэхтик
сүүрдэ-көттө. Ол түмү-
гэр фермалар быйылгы
дьыла дорооххой аһы-
лытынан хаачылыы-
лара куһағана суох. Быс-
тахтык ыллахха, толоон-
нох кыстыкка 870 тонна
оттоох киридилэр. Ити-
ни таһынан 300 тонна
дүлгэ, 13 тонна лабыта
бэлэмнэмистэ, 18 тонна
турнипе үүнүүтэ ылыл-
лыбыта.

Аһылык, биллэн турар,
үтүү-аһы дэлэтэргэ, го-
сударственной былаан-
нары тодорорго сүрүн
төһүүнэн буолуохтаах.
Быйыл толооннох госу-
дарствода 104 тонна эти
туттарыахтаахтар. Би-
лигини туругунан 55
тонна сортуопкаланна.
Мантан хаалыт кэмгэ
эбни 212 ынах сүөһү, 50
уаһа сортуопкаланна-
хха. Онон бу да көрү-
гө сылаагы кирбинни
аһарар кыах баар.

Билигин кыстыгы тө-
рийин саамай түбүктээх
күннэрэ. Манна ферма
үлэтин тарбияны снэ-
хото быһаарыллыбыта
турар боппуруостар суох
буолбатахтар. Кини хо-
мойоро баар, итигиттэн
үгүс өттө бэлэмнэмит
аһылыгы туһаныта сы-
һамнаах. Бу хаһаайыс-
тыбаннай итэстэри
туоратыы үкэс өтдө-
лөнө күүһүн-кыадын та-
һынан буолла. Туруор-
суу, ээриктэһин элбэх
да, дьыла онноттон сы-
дарыйа илик. Фермада
техниканы, механиканы
туһаныы туруга нөлүтөх.
Оноуоха отделениеда
септөөх көмө онгоһула
илик. Холобур, сага ту-
гулла турар кормоцехка
сантехническай үлэлэри
тодоруктаах дьон кэлэ
иликтэр. Онон кормоцех
каһан үлэһэ кириэн бас-
тыгы бородоуускуйаны
бирэрэ биллибит.

Манна дулҕаны ыар-
батылыы саалаахтарын
добробилкара суох. Дро-
билка оромүөнүгүр-тех-
ническай предприятиеда
оромүөнгө килэриллэ-
биттэн балтараа ый кө-
рүгэ ааста да, уугата-
һы быраахыттын сүтэ.

Отделениеда өссө бир
дьонуннаах боппуруос
суһал быһаарыны эр-
дэр. Ол туһунан эппикэ
хааларыт табыллыбат.
Совхоз салалтата отделе-
ниены орто сүһөх сала-
йа кадрдарынан сүү-
мүрдэһини кэскиллээх-
тик быһаарыахтаах. Сер-
гей Сергеевич прои-
зводственны салайарга,
күннэриг үлэни сүрүн
нүүргэ көмөдөһүөхтээх
спецалистарыттан со-
рохторо суохтар. Атын
үлэһэ барыт конуу би-
ригидьирини онугар
олохтоохтук үлэһир
кыахтаах кини көстүүн
наада. Мистэни эрэ боу-
лэһин курдук быстах
алаһыттан туттууохха.
Специалистар дьыллэриг-
тан уоттарыттан тэлэни-
йэн «уунан» сылдан
үлэһэһиннэрэ уопсай
дьылаада туһата кыра.
Совхоз салалтата кадр-
дары аттаран туруоруу-
га манык бийирэмма-
та үгэстэн аккаастанын
наада. Холобур, отделе-
ние механика Н. Е. Сле-
пов Чыаппараттан сыл-
дан үлэһир буолан
олус эрэдэннэ.

Толоон аһыах сыл-
лаагыта териллибит,
күүһүн-уорун сага ылан
эрэр отделение. Үүнэр,
сайдар кэскилэ улахан.
Билигин манык кырыы
учаастактары сайына-
рыга ураты болломто
уугулар буолбутун ба-
ры билэбит. Оттон про-
изводственны сайынарым
кадрдартан, кэнилэр
хайдах олохсууларыттан,
үлэһиллэриттэн быһаччы
тутулуктаах. Кадрдар ба-
рыны быһаар-
раллар дьон мээһэ-
этиллибит өбөөт. Мин са-
наабаар, отделение кэс-
килиг түстөһүгүнэ ити
сүрүн боппуруос умнуу-
га хаалара табыллыбат.

И. КАНДИНСКАЯ,
хайыат общ. корр.

СҮӨҮ КЫСТЫГА — УДАРНАЙ ҮЛЭ ФРОНА

Общественнай сүөһү кыстыгы бастакы ыйа-
түмүктөрө чугаһаата. Билигин фермаларга сүөһү
туруга, үтүү-аһы дэлэтиг фермалары аһылы-
нан хааччыны хайдах быһаарылларыттан, күн-
нэриг рациона састаабыттан улахан тутулуктаах.
Совхозтарга кыстык бу сүрүн боппуруоһа хайдах
быһаарыллына?—итинник боппуруоһу совхозтар
туһаннаах специалистарыгар аадырыстаатыбыт.

А. А. ВАРЛАМОВ,
«Мугудай» совхоз кыла-
бынай зоотехника:

—Кыстык бу сүрүн
боппуруоһа отделение-
ларга эри-дэхси үтү-
гөйдик быһаарыллыа илик.
Ыаныгы сир ахсын
септөөх аһылытынан
хааччыдыбыт дьон
этэр кыахыт суох. Бу
өтүнэн балаһыныа
ордук кини отделение
фермаларыгар ыарахан.
Холобур, Уу Огустаах
ферматыгар кормоцех
үлэһэ кириэхтээхэ тар-
дылына. Алтынны 25
күнүн эргин үлэһэ кил-
лэрэргэ былааннаабыт-
пыт да, бу болдооххо то-
лору бэлэм отгорор уус-
тук буолла. Маһын үлэ-
тэ бүтөн турар, наада-
лаах оборудование эмиз
барыта аҕалылыбыта.
Маны танарга анал
биритгэдэ кэлэрин күү-
төбит. Манна иккү
С-12 смеситель туруо-
рулдуохтаах. Бу күн-
нэргэ бэйэбит рабочай-
дарыт транспортерун
танга сылдьаллар. Онон
эбни аһылыгы кормоку-
һада бэлэмнииргэ күһэл-
лэбит. Бу отделение-
да фермалары снла-
һынэн хааччыны эрды-
гар кыаллыбат. Таһы-
һа кыайтарбакка сорох
күн ынахтар снлаһи
снбэттэр.

Ол эрэрн отделение
аһы итинник буолбатах.

Аһылык көдүүһүн үрдэтиэххэ

Кыстыгы бир-бааччы
тарымит фермалар эмиз
бааллар. Оноуоха баста-
тан төлөйдөрү холобур-
дуур наада. Манна кыс-
тыгы тарыны аастыт
сылаабытааһар быдан
ордук. Төлөйдөр күннэ-
риг ыамы алтынныга
кириэн баран 2 центнер
кэригэ эппилэр. Төлөйгө
нормалаах оту, снлаһи
таһынан ынахха эбни
аһылык быһытынан
турнипе бирэллэр. Фер-
мада ууну таһык мөл-
түү сырытта Кэлин ол
көһө.

Оттон Чыаппара уонна
Толоон отделениеларын
туһунан этэр буоллаха,
манна даһаны кыстык
тарзһинэ эри-дэхси
буолбатах. Чыаппарада
кормоцех үлэһир боу-
лан сүөһүнү эбни аһы-
лытынан хааччыны ку-
һағана суох. Ол да иһин
күннэриг ыам наптаа-
бат, бир таһыныга ту-
туллар. Чыаппаралар
күннэ валовойуонан 1,1
тоннаны ымылар. Оттон
Толоонно сага кормо-
цех тутуута снтериллэ
илик. Бу отделение сүө-
һүнү аһылытынан хаач-
чыны боппуруоһугар

ингэһа суох кырбатыл-
лар буолаһына, снла-
һи снэтиги тохтоуох-
пут. Фермаларга хотон
сыбада снтериллэ илик.
Бу үлэ үмүрүдэһиэ
ыаныыксыттар ынары
үстэ ыаһыны кириэх-
тэрэ. Алтынны 25 кү-
нүн аспаһка үстэ ыа-
һыны кириэхпитинэ
сатанар.

В. Р. ИВАНОВ, Эри-
дик Эриетини аатынан
совхоз кылабынай зоо-
техника:

—Совхозка күннэриг
ыам 4,17—4,23 тоннада
халбыгыныр. Бй саҕа-
тыгар бу көрдөрүү 4,35
тонна этэ. Бу ыйга киз-
ран баран ыамы ордук
Холторо уонна Хайах-
сыт отделениеларыгар
наптаттылар. Ыаныык
септөөх аһылытынан
кыайан хааччылыбата-
да итиннэ сүрүн бири-
ччэһин буолла. Туох
ханык кининэ, сүөһү-
лэри отунан снэ-хото
хааччылыбатахпыт туһу-
нан этэриб наада. Хо-
һука дьэри сыарҕа хаа-
ра түспүккэ, чуластаагы
оту тракторынан кыайан
таспатыбыт. Бастээхтэн

О. М. БОРИСОВА,
«Мындааайы» совхоз
зоотехника:

—Совхозка кыстыкка
күннэриг бары үтү ыам
бир таһыныга тутуллу-
бата, нэдиэлэ айына-
таһи иһэр. Холобур, ал-
тынны 14 күнүгөр Во-
лугур уонна Соловьёв
отделениеларыгар ту-
һаннааһынан 2,38 уонна
1,32 тоннаны ымыт
буолаахтарына, күннэриг
ыам нэдиэлэ иһигэр ити
таһыттан Волугурга 5,8
центнеринэ, Соловьёв-
ка 2,6 центнеринэ наптаа-
та. Септөөх аһылык сн-
баар курдук эрэрн, ону
бэрээдэктээн, нурма-
лаан снэтиг ардыгар
кыаллыбат. Совхоз үрдү-
күн күн ахсын халпыс-
та снбирдээх эбиликтээх
27 тонна кэригэ кэни-
нэргэ онгоһуллар. Фер-
маларга баар даһаны
аһылык сүөһүгэ кыайан
снэтиллибэт түбэлтэлэр
тахсыталылар. Холобур,
Кыстын Күгдэ ферматы-
гар фуражир көстүбүккэ
ынахтарга хас да күн
от ыанна снэтиллибэ-
тэ. Ыамы үрдэтэри ити-
ник итэстэр атахтыл-
лара кыстат буолбатах.

аһылытын бары дьаһалларынан
тусаран үтү ыамы үрдэтэри
снэтиһэххэ.

Сүөһү аһылытын көдүүһүн
үрдэтэр туһутар, туох ханык и-
тиннэ, бэлэмнэмит дулҕаны кыр-
батыны сир ахсын саалаахха,
быйыл үлэһэ киллэриллиэхтээх
кормоцехтары тутууну түргэтэ-
тиэххэ. Эбни аһылыгы барытын
кормоцехтар нөтүө аһаран тус-
сар, байытар соругу олоххо кил-
лэриэххэ.

район рационализатордар
Петр Васильевич Гера-
симов, Алексей Петрович
Лукин уонна Носиф
Дмитриевич Хомяков
быйлэрин онгоһуктарын
көрдөрүлөр, быһааран
көпсөтүлэр.

Общественнай сүөһү
кыстыгы тарыныг
иэтиник туһаныллан
септөөх сага онгоһуктар
көрдөрүлүбүтэрэ олус
кэрэхсэбиллээх. Холо-

бур, механизатордар
Карл Маркс аатынан
совхоз рационализатора
Семен Харлампьевич
Матвеев КУФ-1,8 база-
тыгар онгоһут былах
кырбатыр агрегатын олус
биһирэтилэр.

Хомойуох иһин, Бас-
тын опыт оскулатын
бастагы занятиета, «Чу-
раһчы», «Мындааайы»
уонна Субуруускай аа-
тынан совхозтар меха-

низатордара кыттылыы
ылбаккалар, сылан то-
лору снпэтэ. Манна Ки-
лэнигн отделение-
тракторнай партияны
үлэтин опытын кытта
билигин былааннамы-
га туолбата.

Бастыг опыт оскула-
тын иккис занятиета кө-
лөр снл бастакы кыр-
талыгар ылыллыада.

Ф. ТИМОФЕЕВ.

БАСТЫН ОПЫТ ОСКУЛАТЫГАР

Эридик Эриетини аа-
тынан совхоз оромүөн-
нүүр мастерскойга база-
тыгар оройуон совхозта-
рын механизатордарыгар
Бастын опыт оскулатын
бастагы занятиета ы-
тылына. Онон Эридик
Эриетини аатынан, Карл
Маркс аатынан уонна
«Мугудай» совхозтар ме-

ханизатордара кытты-
лы малайлар. Окуока
истэтиччилэр оромүөн-
нүүр мастерскойга үлэтин
кытта билснэтилэр, ба-
һаларын онгоһуктарын
көрдөрүлэр, итигэр хай-
дах ылылыытыгарын,
тоһо көдүүстээхтэрин
туһунан нөпсөтүлэр.

Мастерскойга рациона-

лизатордар уларытылыы
кылаары көдүүстээхтик
туһанар буолбут онго-
һуктарга элбэхтэр. Чуо-
лаан, трактордар уонна
автомашиналар элбэит
деталларын чөлүгэр ту-
һарырга туһаныллар то-
һарнай уонна фрезерий
станоктар улахан снэ-
һини ылылар. Мастер-

Комментатор колонкалара

ХАРАБЫЛ СОЛБУЛЛУУТА

Израиль министрдарын кабинеттар харабыл солбуллуута буолла дьаһалта таһынан үлэ партиятын лидере Ш Пересан «Ликуд» ука блогу баһылааччы И Шамир ылла. Ити «рокировка» 1984 сыллаахха, илэи былдаһар бөлөхтөртөн биридэстэрэ дараны парламент быһарытар быһаарылаах албох өттүн кыйаһыл баттар, тылларын аңар-даспыттарын түмүгүнэн буолар. Кырыптаах хадырыһысы «Соломоуон быһаарылымынан» түмүктөннө: ити деителлэр уочаратынан салайлаах-таах коалиционнай пра-вительстволара төрүөтүнэ. Премьер полугар бэйэтин болдоһор олорон баран Перес боломуочу-йаны Шамирга биэрде.

Билигин коалицияда биригэ үлэлэччилэр икки ардыларынаады утар-сыллары ойуулаан туран, буржуаннай бөлөхтө өлө-ру адьас «холуптар» уонна «кырбыйдар» ту-руулаһыларын курдук көрдөрүүбүн баарар. Израиль дьаһалтар үөр-дэрин икки ардылары-наары баһымы-майты-ны итинник сырдатты мукуу-тэни буолбатах, ити аан дойдутаады, бастатан туран арабскай, общественноса Израиль политической система-тыгар үөскээбиккэ үлү-һүйэр ойу-санааны тар-дартар дьулуһууттан сибээстөөх. Оттон өлсө дьинэ икки блоктартан хайата былааска тура-рыттан тутулуга суох агрессивнайынан уонна арабтары утарытынан хаалар. Холобур, Ближний Востоктаагы ирсиэн ту-таах проблематыгар киир-лөр бай-байлэригэр дьу-рэлэи дьияны тутуһал-лар, Палестина норуота бэйэтин бэйэтэ дьаһанар итинэнэ тус бэйэтин го-сударствотун төрүнэр бы-раабын билимэртэн уонна кини суос-сородох секун-най представительнэн буо-лааччы Палестина босхо-лонуутун төрүөтүн кы-тары көпсөтинлэри ык-тарган аккаастаналлар.

Ону ордуу үчүгэйдик, Алжир «Резолюсьон Аф-рикан» сурунаалта бэлэ-тээбитин курдук, «сно-нистнай государство эк-спансионистскай сыалла-рын туһугар ыытыллы-быт элбэх ахсааннаах байыаннай операциялар сиэртибэлэрин хаанна-рынан өлгөмүк суум-мут» үлэ партията ба-һылыктаабыт сүүрбэ биэс ыйдара туоһуула-лар. Агрессивнай төрүт, дойду ис олоһор аспап-ка-арахшыка көстөн ту-ран, уруккутунан Тель-Авив дьаһымыларын баһыйбыта. Үүнэ-төһүнэ суох сэринтиссийи Израиль экономикатын толору түмүктүн кир-биитигэр тизгэ. Вашинг-тон үбүнэн суһал комю-нү онорботоро буоллар ити түмүктэи хайы-үйэ быһыл буолбут бу-лук этэ.

Перес уонна Шамир «хаммадаларын» икки ардыларыгар туох эмэ уратылаһы баар эбит да буоллаһына, ол так-тикада эрэ. Үлэ партия-та бэйэтин арсеналынан политическай маневрда-һыны, сномистскай сыал-лары «эйэрэ дьулуһуу» туһунан тылын кы-рааскалаһыны кыар бы-рахпат. Олорунан араб-тар икки ардыларыгар ытаһа саайарга уонна сорохторун халабыр-дыттары кытары бири-гэ куомуннаһынарарга суоттанар. Оттон «Ли-куд» блок уонна кини лидерин политическай платформата эйэ туһу-нан ханнык даҕаны ты-лы мангаллабыт, суоһу-рзаныны, террордаһы-ны итиник күүһүнэн хам баттаһыны ара би-лээр.

Омон Тель-Авивка ха-рабыл солбуллуута Из-раиль политикатын ис хоһооно уларыһытын буолбакка, ол салгыы кырыһыты а х т а а ы н дьылдатылар. Былаас ол-бөр «кырбыйдары» «аһары кырбыйдар» сол-буйдулар.

Б. ШАБАЕВ,
ССТА ырытааччыта.

Алтынны: РСФСР

Экранга—нуучча государствотын төрүттэниитэ

РУСЬ ИЗНАЧАЛЬНАЯ

1986 с. Алтынны 21 күнүгэр Саха АССР ос-куолатын үтүөлээх учуу-тала, РСФСР норуотун үөрэҕиритин туйгуна, пе-дагогическай үлэ ветера-на Петр Митрофанович Васильев уһунук ыра-ханнык ылдьан өлөн туораата.

Васильев П. М. 1906 сыллаахха бэс ыйын 25 күнүгэр Боотурускай улуус И Хатылы нэһи-лэтэр дьадаҥы баһынай кэргэнигэр төрөөбүтэ.

1921 сыллаахха үһс кы-лааһы үөрэнэн бүтүрээт Советскай былаас бастакы дьаһалларыгар кыттыбы-тынан барар, гражданскай сэрии сыллаларыгар кыйы-ларга ас-тыгас уонна кел-лө көмүүрүгэр активнай-дык кыттар. 1924 сыл-лаахха нэһилиэк Советы-гар депутатынан быһыбар-данар. Ити курдук са-йынны каникулун кэми-гэр нэһилиэтин общест-веннай үлэтигэр, үөрэ-сүөх хараҥа олоххо үөс-кээбит дьонун-сэргэтин сырдаттыга, өйдөрүн-са-нааларын түмүгэ үлэлэ-һэ сылдьан 1926 сыллаах-

Тумтاران-хаптаран үөрэмтэр

Амма орто оскуолаты-гар Афанасий Афа-насьевич Каргузов үлэ уруогун учууталынан бэлэс сылы үлэлээр. Кини үөрэтэр мастерско-йу төрийнигэ элбөх сы-ратын биэрде. Билигин онно туох суоһу? Чер-тежнай остуоллар, тут-тар араас инструменнар, линейкалар эгэлгэ кө-рүҥнэр, көрдөрөн үөрэ-тэр пособиелар... Итилэр бары үөрэтин теоретиче-скай эрэ өтө ытыллар хоһугар муһуһулуннар. Омон үөрэнээччилэр теоретическай билигин бэйэ-лэрэ тутан-хабан, көрөн-истэн, этэргэ дылы, «му-нуһарынан сытырааан, тылларынан амсайан» интэригэр кыахтара үөс-кэтилиннэ. Маннык усу-луобуйага учуутал быһа-рарыгар ордук чэпчэки буолар.

ха сэттис кылааһы үө-рэнэн бүтүрэр.

1929 сылга ыытыллыбыт сыр түмүгүгэр Болтоҥо сурукуттуур, кулаактары кылаас быһылытын эһингэ быһаччы кыттар.

1931 сыллаахха Болтоҥо нэһилиэтин Советын ис-полкомун секретарынан, народнай судьуйа суру-кутунан үлэин сылдьан Болтоҥо начальнай оскуо-латыгар сөбүдүссэһиннэ анамар. Ити кэмтэн ыла

Үөрэх практической чааһа ытыллар хоһу-гар маһы, тимири уһа-нар асретактар бааллар. Манны электротехниканы үөрэтэргэ туттулар араас тэриллэр эмиз хо-муллубуттар. Оготор ону-маны онороллоругар аналлаах станоктар эмиз бааллар. Үөрэнээччилэр аһан халааттаах, кө-мүккэнэр ачыкылаах үлэлэһиллэр.

Үөрэнээччилэр онорон таһаарылаах, туһалаах үлэни дьарыктаналлар. 3000 усугуна штакетник маһын, талах сиппирдэ-ри, туора күрдэхтэри онорон, маһаһылыга туттарар сорукутаактар. Афанасий Афанась-евич ити курдук үлэни-хамсы сылдьар. Күн сылаа—үлэ дьөһүрдээх дьону китэн таһаарыа.

Д. НОЕВ.

ВАСИЛЬЕВ Петр Митрофанович

педагогическай үлэ эйгэ-тигэр 35 сыл аңкыла суох үлэлэһиэ. Учууталдык сылдьан «Кыйыл Саҥы-ра», «Автономия 10 сыла» колхозтары төрийсиптэ. Соловьев начальнай ос-куолатыгар сөбүдүссэһи-нин олорон колхоз реви-зионнай комиссиятын председателинэ талыл-лан производственной бы-лааннары онорууга, до-куоту түнэттигэ элбөх үлэни ыһыһыта.

Кэлэн Чурапчытаады педагогическай училище-ни бүтэрэн баран Амма сэттэ кылаастаах оскуола-тыгар сөбүдүссэһиннэ үлэни сылдьан Советскай Армия кээкэтигэр ыгы-рыллар. Оттон ылдьан тоһон кэлэн учуутал-лыыр. 1944 сылтан пен-сияга тахсар дьэри Со-ловьев начальнай оскуо-латыгар сөбүдүссэһиннэ, Амма орто оскуолатыгар учууталынан үлэһин.

Петр Митрофанович ураты дьөһүрдээх, кыһам-нылаах, ылымныт үлэ-тигэр урдук көрдөрүүнү сэттигэр саһаттан саһа үлэ көрүҥнэрин, ыһама-

ларын туттар учуутал этэ. Ого иккис сыл кы-лааска хаалыһын оро-йуонка бир бастаһынан туораппыта, начальнай кылаас учууталларын ме-тодическай холбоһугун үлэтин туһарыта элбэх-тик үлэлэһиэ.

Васильев П. М.—ССКП чилиэнэ. Олоһун устатын-тухуры активнай агита-тор, лектор, пропагандист, эркин хайыатын солбу-ллубат редактора, аһын да общественнай үлэлэргэ бир көрүлээччинэ, тө-рийсэччинэн буолара.

Петр Митрофанович өр сыллаах үлэ үрдүктүн сыаналаһыта. «Үлэ-килбизини иһин», «1941—1945 сс. Ада дойдуну ко-мүскүүр Улуу сэрии сыл-ларыгар килбизиннэх үлэ-тин иһин», «Килбизиннэх үлэтин иһин. В. И. Ле-нин төрөөбүтэ 100 сылын бэлэтээн» итиннэ юби-лейнай медалларынан на-дараалаһыта.

Васильев Петр Митро-фанович педагогическай үлэ ветерана, советскай үлэһит, чилиэнэ комму-нист, активнай обществен-нист, аһаһарай аҕа мө-сүнө билин сүрэхпити-гэр маһы тыһынаах сылдьыта.

ТАВААРЫСТАРА.

Редантеры солбуйааччы С. Н. ЧИЧИГИНАРОВ.

Райпотребобщество бастаһынан үлэ-гэ грузчик-тарга, кочегардарга уонна повардарга наадыар. Улаһан баалаахтар үлэ бириэмэтигэр кадр отде-лыгар кэлэн көпсөтэргитигэр.

Райно бырабылыанньата.

Болтоҥо фельдшерскай-акушерскай пуунуна Роман Романович аатыгар бэриллибит 082633 №-дээх больничнай линс сүппүтүнэ дьинэ суоһунан ааһыллар.

ССКП райкома, райсовет исполкома Саха АССР оскуолатын үтүөлээх учуутала, педаго-гическай үлэ ветерана, ССКП чилиэнэ

ВАСИЛЬЕВ Петр Митрофанович

уһунук ыраханнан ылдьан өлбүтүнэн бо-жонһуу көргөһүгэр, өлөрүгэр, аймактары-гар дириг кутурданыарын тиэрдэллэр.

Талтыыр кэргэни, аҕабыт, эһэбит, хос эһэ-бит, аймахпыт

ВАСИЛЬЕВ Петр Митрофанович

уһун ырахан ыраһыттан өлбүтүн, диригиник курутуһан туран, бары үлэһиннэхтэригэр, үө-рөппит өлөрүгэр, чугас дьонноругар иһити-нэрэбит.

Кэргэнэ, уолаттара, кыһа, кийинтэрэ, кү-түөттэрэ, синаһарэ, хос синаһарэ, аймахтара.

Эрилик Эристин аатынан совхоз салалта-та, Холтоҥо сельсоветын исполкома, лесхоз коллектива ойуур хаһайыстыбатын ветерана

КОЖУРОВ Егор Афанасьевич

эмискэ ылдьан өлбүтүнэн кэргэнигэр, өлө-лөрүгэр, аймактарыгар дириг кутурданыа-рын тиэрдэллэр.

Талтыыр кэргэни, аҕабыт, убайыт, ай-махпыт

КОЖУРОВ Егор Афанасьевич

эмискэ ылдьан өлбүтүн, диригиник куруту-һан туран, иһитиһнэрэбит.

Кэргэнэ, өлөрө, бырааттара, аймахтара.

Олоһу-дьаһады хааччылыа производствен-най управлениетын администрацията, пар-тийнай төрүөтө, профкома рабочайдар Оль-га Дмитриевна уонна Дмитрий Дмитриевич Дьячковскайдарга таптыыр ыйлэргэ

ОКОНЕШНИКОВА Анна Степановна

өлбүтүнэн дириг кутурданыарын биллэрэллэр.

Талтыыр эһэбит, эбэбит, аймахпыт

ОКОНЕШНИКОВА Анна Степановна

уһун ырахан ыраһыттан алтынны 20 кү-нүгэр өлбүтүн, бары билэр дьонноругар, та-баарыстарыгар биллэрэбит.

Өлөрө, синаһарэ, күтүөтэ, аймахтара.

БИҢИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовой индекс 678700. Чурапчы с. Кара Маркс ууд. 28 «а». ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор—21-332, отделлар—21-285, уопсай—21-505.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.